

Programma 3 Sociaal domein

In dit programma worden de doelen en acties en uitgaven en inkomsten geraamd van de activiteiten die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet, samen de drie decentralisaties in het sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

In Wormerland staat niemand aan de kant. Het is voor ons belangrijk dat onze inwoners verbonden (kunnen) zijn met de samenleving en zich gesteund voelen bij het vervullen van zorgtaken. Wie zorg of hulp van de gemeente nodig heeft, krijgt zo snel mogelijk – en zo nodig op maat – een goed afgestemde oplossing. De menselijke maat staat hierbij voorop. Daarbij is het belangrijk dat de toegang tot voorzieningen laagdrempelig is en dat inwoners weten waar ze terecht kunnen. Bij hulp en ondersteuning spreken we zo veel mogelijk de zelfredzaamheid van de persoon zelf aan en die stimuleren en ondersteunen we.

Inwoners creëren zo op eigen kracht en binnen hun eigen netwerk kansen en mogelijkheden om naar vermogen mee te doen in de samenleving. Daar waar hun eigen netwerk niet toereikend is, kan een inwoner een beroep doen op ondersteuning vanuit de gemeente. Voor de kwetsbaarste inwoners is er een vangnet beschikbaar, bijvoorbeeld op basis van de Wet op de jeugdzorg, de Wmo of de Participatiewet.

Kern doel	Operationeel doel	Actie 2019
Onze inwoners zijn zelfredzaam	Meer inzetten op preventie	<ul style="list-style-type: none"> • Extra inzetten op vroegsignalering door uitbreiding Centrum Jong • Preventief gezondheidsbeleid
	Ons aanbod effectiever maken door te sturen op resultaat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hulp aanscherpen en sturen, en samenwerken met Centrum Jong en Jeugdteam • Inkoop specialistische jeugdhulp (regionaal) evalueren
	Waar nodig een passende oplossing bieden met maatwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Brede vangnet- en maatwerkvoorziening opzetten
	De transformatie vormgeven	<ul style="list-style-type: none"> • Het actualiseren van beleidsplannen voorbereiden
	De financiële middelen beheersen	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportages sociaal domein verbeteren • Prestatieafspraken maken met subsidiepartners
Onze toegang tot hulp is laagdrempelig	Meer effectiviteit en efficiency door integrale aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Visie integrale aanpak implementeren • Mogelijkheden onderzoeken voor de invoering van een inwonerspas

Onze doelen en wat we hiervoor in 2019 gaan doen

1. Onze inwoners zijn zelfredzaam

We bieden inwoners die dit nodig hebben, met maatwerk zo effectief en zo snel mogelijk ondersteuning. Daarbij spreken we hun zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid aan. We zetten in op preventie, om te voorkomen dat problemen ontstaan of erger worden. We helpen inwoners om een zorgtaak op te kunnen pakken en we hebben grote waardering voor vrijwilligers en mantelzorgers.

Wij zorgen ervoor dat inwoners die aangewezen zijn op beschermd wonen en maatschappelijke opvang, of zich verward gedragen, niet tussen wal en schip raken. Onze ambitie is dat zij dichtbij hun leven kunnen leiden, liefst in hun eigen gemeente.

1.1 Meer inzetten op preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom investeren we in preventie en vroegsignalering op alle terreinen binnen het sociaal domein.

1.1.1 **Extra inzetten op vroegsignalering door uitbreiding Centrum Jong**

In Centrum Jong zijn alle kinderen tot en met 18 jaar in beeld. Daardoor zijn we in staat om signalen op te vangen en verder te brengen.

1.1.2 **Preventief gezondheidsbeleid uitvoeren**

Als gemeente werken we mee aan de gezondheid van onze inwoners door een verbindende rol te vervullen tussen diverse hierbij betrokken organisaties. In 2018 hebben we op basis van cijfers en onderzoek speerpunten geformuleerd en vastgesteld in de Gezondheidsnota. Deze zijn onder andere gericht op leefstijl, mentale gezondheid, eenzaamheid, vergrijzing, dementie, fysiek welbevinden (Omgevingswet) en er vroeg bij zijn (om erger te voorkomen). In 2019 gaan we deze speerpunten uitvoeren.

1.2 Ons aanbod effectiever maken door te sturen op resultaat

Wij bepalen, samen met de cliënt, welk resultaat er behaald moet worden en geven aanbieders de ruimte om oplossingen te vinden om tot dit resultaat te komen. Door afspraken te maken over het resultaat in plaats van over de inzet, sturen we direct op resultaat. Dit principe zetten wij zo veel mogelijk in bij alle afspraken die wij met aanbieders en samenwerkingspartners maken.

1.2.1 **Hulp aanscherpen en sturen, en samenwerken met Centrum Jong en Jeugdteam**

Door er scherp op toe te zien waar preventieve en waar specialistische hulp nodig is, zorgen we ervoor dat we zo licht mogelijke hulp inzetten. We gaan in 2019 de samenwerking tussen het preventieve en specialistische veld binnen de jeugdzorg optimaliseren. Doel is dat een gezin snel de juiste hulp aangeboden krijgt, ongeacht waar de hulpvraag binnenkomt.

1.2.2 **Inkoop specialistische jeugdhulp (regionaal) evalueren**

Als gemeente zetten we in op resultaat en geven aanbieders de ruimte om samen met de cliënt oplossingen te vinden en te bepalen welke hulp nodig is. Met deze doelstelling is de nieuwe inkoopstrategie in 2018 ingezet. In 2019 evalueren we of deze strategie effectief is. Als dit nodig is, zetten we een nieuwe aanbesteding uit.

1.3 Waar nodig een passende oplossing bieden met maatwerk

Iedere inwoner met een hulpvraag in het sociaal domein kan rekenen op hulp die op zijn situatie is afgestemd. We zetten zo veel mogelijk algemene en ingekochte voorzieningen in. Als deze voorzieningen niet (afdoende) bijdragen aan de oplossing, bieden wij maatwerk aan.

1.3.1 **Brede vangnet- en maatwerkvoorziening opzetten**

We zorgen ervoor dat inwoners waarvoor het ingekochte aanbod en de beschikbare voorzieningen niet afdoende zijn, snel kunnen rekenen op een maatwerkoplossing. Om dit mogelijk te maken, verbreden wij de vangnet- en maatwerkvoorziening die beschikbaar is voor onze inwoners. We zorgen ervoor dat deze voorziening snel en makkelijk beschikbaar is en streven naar een zo regelmatig mogelijke regeling.

1.4 De transformatie vormgeven

Als gemeente nemen wij onze verantwoordelijkheid en hebben we in 2015 de transitie van jeugdhulp, zorg en werk geïmplementeerd. Inwoners kunnen bij de gemeente terecht voor hulp in het kader van de Wet op de jeugdzorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet. Vanaf 2019 zetten we erop in om op verschillende terreinen het aanbod en/of de manier van behandeling te

verbeteren. Het beleidskader Sociaal Domein geeft als belangrijk koersdocument richting aan deze transformatie.

1.4.1 Het actualiseren van beleidsplannen voorbereiden

We zorgen ervoor dat inwoners weten waar de gemeente voor staat, en dat de verwachtingen helder zijn en zijn ontstaan in overleg met de doelgroep waar het om gaat. Hiervoor actualiseren we een aantal beleidsplannen waarin het gemeentebestuur keuzes maakt om de transformatie vorm te geven. In 2019 treffen we voorbereidingen om de beleidsplannen Participatie en Armoedebeleid te actualiseren.

1.5 De financiële middelen beheersen

Inwoners kunnen ervan op aan dat de gemeente de beperkte middelen vanuit het Rijk effectief en efficiënt inzet. Het gemeentebestuur heeft de financiële huishouding van de gemeente goed in beeld, zodat het heldere keuzes kan maken. Door budgetbeheersing, monitoring en rapportages houden we de financiële uitgaven zo veel mogelijk in de hand.

1.5.1 Rapportages sociaal domein verbeteren

De huidige rapportages in het sociaal domein zijn aan vernieuwing toe, zodat ze leesbaarder en actueler worden en betere sturingsmogelijkheden bieden.

1.5.2 Prestatieafspraken maken met subsidiepartners

We maken afspraken met onze subsidiepartners om te kunnen sturen op financiën en resultaten.

2. Onze toegang tot hulp is laagdrempelig

Onze inwoners zijn goed geïnformeerd over hoe ze problemen kunnen herkennen en voorkomen. En ze weten waar zij terecht kunnen voor laagdrempelige ondersteuning.

2.1 Meer effectiviteit en efficiency door integrale aanpak

Als gemeente zorgen we voor een integrale aanpak vanaf het moment dat de hulpvraag is gesteld totdat de oplossing en/of ondersteuning is geboden. Inwoners krijgen snel de juiste diagnose en kunnen ervan op aan dat alle terreinen in het sociaal domein zijn betrokken bij het opstellen van het ondersteuningsplan. Ongeacht wie de hulpvraag in behandeling heeft genomen, is het voor de inwoner helder wie waarvoor verantwoordelijk is.

2.1.1 Visie integrale aanpak implementeren

We verbinden verschillende interne en externe loketten in het sociaal domein en stellen snel de juiste diagnose. Vanaf 2019 voeren we deze integrale aanpak in op zo veel mogelijk niveaus en terreinen. Dit doen we aan de hand van de in 2018 vastgestelde visie op de integrale aanpak. Intern doorverwijzen komt niet meer voor. De hele situatie van de inwoner en/of het gezin waarin de hulpvraag is ontstaan, staat centraal.

2.1.2 Mogelijkheden onderzoeken voor de invoering van een inwonerspas

In de aanloop naar het opstellen van de Armoedenota onderzoeken wij de mogelijkheden om een inwonerspas in te voeren.

Wat gaat het kosten?

Programma 3 Sociaal domein	RK 2017	BG 2018	BG 2019	BG 2020	BG 2021	BG 2022
Totaal Lasten:	12.311	11.824	11.826	11.966	12.080	12.195
Totaal Baten:	3.384	3.036	3.106	3.106	3.106	3.106
Totaal	8.927	8.787	8.720	8.860	8.974	9.089
Totaal reserves per 31-12	2.537	2.014	2.014	2.014	2.014	2.014

(bedragen x € 1.000)

Programma 4 Maatschappelijke participatie: sport, welzijn en onderwijs

In dit programma noemen we de doelen en acties, en ramen we de uitgaven en inkomsten van de activiteiten die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen cultuur, sport, onderwijs, jeugdbeleid en gezondheid.

Wat willen we bereiken?

In onze gemeente kan iedereen meedoen. Er is een samenhangend en breed activiteiten- en voorzieningenaanbod in onderwijs, sport en cultuur. Daarnaast bieden we onze inwoners genoeg mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen.

We werken aan kwalitatief goed, bereikbaar en betaalbaar onderwijs voor alle kinderen. Een belangrijk instrument hiervoor is samenwerking tussen peuterspelen, voorschoolse educatie, scholen en de gemeente (waaronder het jeugdteam). We werken vanuit een brede visie waarin ruimte is voor samenwerking tussen onderwijs en andere maatschappelijke voorzieningen. De gemeente heeft oog voor aansluiting op het vervolgonderwijs en kansen op de arbeidsmarkt.

Initiatieven die duidelijk bijdragen aan onze samenleving, krijgen van ons de ruimte. Want wie weet nu beter wat de maatschappelijke vraag en de oplossing is dan de betrokken mensen of organisaties zelf? Dat geldt zowel voor initiatieven van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) partners als voor initiatieven vanuit de gemeente. Goede voorbeelden uit onze samenleving inspireren ons om ze gemeentebreed toe te passen op de terreinen van sport en welzijn of voor onze jeugd.

Anders kijken en anders doen. In ons denken en doen verschuiven we van aanbod naar vraag. We spelen in op wat er in de maatschappij leeft, denken oplossingsgericht mee en faciliteren de oplossingen. Als we de maatschappelijke opgaven verkennen en meedenken over oplossingsrichtingen of de passendste oplossing, betrekken we de belanghebbenden daar zo vroeg mogelijk in het proces bij. Daarbij kan het gaan om ouderen, jongeren of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook om ketenpartners zoals vrijwilligers, zorginstellingen, verenigingen en scholen. We geven zowel inwoners als ketenpartners de ruimte om zelf te handelen en verantwoordelijkheid te nemen binnen de beleidskaders en wettelijke regelgeving. Daardoor zijn en voelen zij zich betrokken en gehoord. Dit draagt bij aan meer draagvlak voor beslissingen van de gemeente.

Kern doel	Operationeel doel	Actie 2019
Er is een breed activiteiten- en voorzieningenaanbod dat voorziet in de behoefte van de inwoners	Maatschappelijke voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> Toekomstbestendig maken en verduurzamen van onze sportvoorzieningen
	Meer aansluiten bij de behoefte van de lokale jeugd	<ul style="list-style-type: none"> Eigen initiatief en ontplooiing jongeren stimuleren
Onze inwoners kunnen hun talenten ontwikkelen	Samenwerking versterken tussen organisaties die zich inzetten voor de ontwikkeling van de jeugd	<ul style="list-style-type: none"> Voor- en vroegschoolse educatie opzetten Lokaal jeugdteam verbinden met voortgezet onderwijs in Zaanstad

Onze doelen en wat we hiervoor in 2019 gaan doen

1. Er is een breed activiteiten- en voorzieningenaanbod dat voorziet in de behoefte van de inwoners

Er is in onze gemeente een samenhangend en breed aanbod van maatschappelijk activiteiten en voorzieningen voor jong en oud. Daarbij staan wij open voor initiatieven van verenigingen en inwoners.

1.1 Maatschappelijke voorzieningen toekomstbestendig maken

Het is belangrijk dat onze maatschappelijk voorzieningen op de toekomst zijn voorbereid. Dit geldt zowel voor de sportfaciliteiten als voor de verenigingen die hiervan gebruikmaken. Daarbij kijken wij ook hoe we deze voorzieningen kunnen verduurzamen (zie ook programma 5 *Leefomgeving*).

1.1.1 Toekomstbestendig maken en verduurzamen van onze sportvoorzieningen

We staan voor verduurzaming van de sportaccommodaties, waaronder eventuele nieuwbouw van sporthal en het verduurzamen van het zwembad

1.2 Meer aansluiten bij de behoefte van de lokale jeugd

Een belangrijke succesfactor in het jongerenwerk is helder krijgen waar de lokale jeugd behoefte aan heeft. Na een duidelijke vraag kan de uitvoering snel volgen, zodat de jeugd die input heeft gegeven, ook daadwerkelijk profijt heeft van het aanbod.

1.2.1 Eigen initiatief en ontplooiing jongeren stimuleren

Wij gaan stimuleren dat jongeren initiatief nemen en zich ontplooiën. Dit gaan we samen met de jongeren invullen. De resultaten hiervan werken we uit in een actualisering van het jeugdbeleid, met korte notities die snel resultaat kunnen bieden.

2. Onze inwoners kunnen hun talenten ontwikkelen

We zorgen ervoor dat we activiteiten en voorzieningen organiseren en faciliteren waardoor de ontwikkeling van talenten bij voornamelijk de jeugd wordt gestimuleerd.

2.1 Samenwerking versterken tussen organisaties die zich inzetten voor de ontwikkeling van de jeugd

Organisaties moeten goed samenwerken, om gezamenlijke maatschappelijke doelen te behalen en vanuit een brede visie te werken aan de ontwikkeling van de jeugd. Zo worden problemen sneller gesignaleerd, en sneller en adequater opgepakt. En er kan beter ingezet worden op preventie.

2.1.1 Voor- en vroegschoolse educatie opzetten

Er zijn vanuit het Rijk gelden beschikbaar gesteld om de voor- en vroegschoolse educatie (vve) vorm te geven. Wij gaan met diverse partijen (waaronder scholen, Centrum Jong, integraal kindcentrum, Scwo en het jeugdteam) in gesprek om de vve gezamenlijk op te zetten. Wij stimuleren de samenwerking tussen ketenpartners, in het belang van goede preventie op jonge leeftijd.

2.1.2 Lokaal jeugdteam verbinden met voortgezet onderwijs in Zaanstad

We werken aan de aanwezigheid van jeugdteamleden op scholen. Doelen zijn: kennis delen en preventief, adequaat en snel handelen bij problemen die op school gesignaleerd worden.

Wat gaat het kosten?

Programma 4 Maatschappelijk participatie	RK 2017	BG 2018	BG 2019	BG 2020	BG 2021	BG 2022
Totaal Lasten:	4.107	4.393	4.132	4.107	4.140	4.157
Totaal Baten:	561	465	465	499	532	532
Totaal	3.546	3.928	3.667	3.608	3.607	3.625
Totaal reserves per 31-12	194	194	194	194	194	194
Totaal voorzieningen per 31-12	1.309	1.450	1.453	1.456	1.459	1.463

(bedragen x € 1.000)